KOMMISSIONENS BESLUT

av den 6 maj 1998

om Tysklands avsikt att genom det 25:e ramprogrammet för förbundsstatens och delstaternas gemensamma initiativ för förbättring av den regionala näringsstrukturen utvidga rätten till regionalstöd till kostnader för anskaffning av immateriella tillgångar till storföretag

(delgivet med nr K(1998) 1942)

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(98/667/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 93.2 första stycket i detta,

med beaktande av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att ha gett de andra medlemsstaterna och berörda parter tillfälle att yttra sig enligt artikel 93.2 i EG-fördraget,

och av följande skäl:

I

Genom en skrivelse av den 25 mars 1996 anmälde Tyskland enligt artikel 92.3 i EG-fördraget det 25:e ramprogrammet för förbundsstatens och delstaternas gemensamma initiativ för förbättring av den regionala näringsstrukturen (25:e ramprogrammet). Genom en skrivelse av den 12 augusti 1996 underrättade kommissionen Tyskland om sitt beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 93.2 i EG-fördraget beträffande det 25:e ramprogrammet, som bland annat förutser en utvidgning av rätten till regionalstöd till kostnader för anskaffning av immateriella tillgångar till storföretag.

Detta förfarande gäller följande bestämmelser:

Det av förbundsrepubliken och delstaterna gemensamt finansierade och förvaltade initiativet för förbättring av den regionala näringsstrukturen är det viktigaste tyska stödprogrammet för regionala ändamål. Det avser beviljande av bidrag och borgensförbindelser för investeringsprojekt och näringslivsrelaterade infrastrukturprojekt i de stödområden som kan komma i fråga för regionalstöd enligt artikel 92.3 a och c i EG-fördraget. På grundval av årliga ramprogram fastslås dels budgetanslagen för respektive stödperiod, dels ändras i förekommande fall villkoren för stöd.

I det föregående 24:e ramprogrammet, som godkänts av kommissionen (N 531/95) [1], anges som stödberättigande kostnader förutom kostnader för anskaffning, tillverkning och leasing av materiella tillgångar även kostnader för anskaffning av avskrivningsbara immateriella tillgångar, som t.ex. patent, licenser och investerings- och användningskoncept, förutsatt att dessa immateriella tillgångar

— förvärvas av tredje man eller av ett företag som ekonomiskt, juridiskt eller med avseende på personförbindelser inte är ett närstående företag,

— blir kvar på stödmottagarens driftställe minst tre år efter det att investeringsprojektet avslutats, om de inte ersätts av likvärdiga eller högvärdigare tillgångar; under denna tidsperiod är det inte heller tillåtet at hyra eller arrendera ut de tillgångar för vilka stöd erhållits, förutom inom ramen för en skattemässigt godkänd delning av företaget eller medföretagande enligt § 15 i inkomstskattelagen inom stödmottagarens och/eller ett närstående företags driftställe, och

— inte står för mer än 25 % av de totala investeringskostnaderna.

I det 25:e ramprogrammet avser Tyskland att upphäva det tredje av de nämnda villkoren, nämligen att kostnaderna för de immateriella tillgångarna inte får utgöra mer än 25 % av de totala investeringskostnaderna för att vara stödberättigande.

I sitt beslut om att inleda ett förfarande gav kommissionen av följande skäl uttryck för tvivel på att detta program vad beträffar storföretag är förenligt med den gemensamma marknaden:

[1] EGT C 291, 4.10.1996, s. 4.

— Ändringen medför en utvidgning av beräkningsunderlaget för programmet och skulle på så sätt – med tillämpning av samma stödnivå – leda till ökning av den tillåtna stödvolymen jämfört med vad som är tillåtet enligt typberäkningsunderlaget i den gemensamma metoden för att bedöma stöd som anges i den första resolutionen i rådet om de allmänna stödprogrammen med regionala ändamål som godkändes av de förenade företrädarna för medlemsstaternas regeringar den 20 oktober 1971 ([2]).

— Vid tiden för beslutet om att inleda ett förfarande kunde stöd för anskaffningskostnader för immateriella tillgångar som inte ingick i ett forsknings- och utvecklingsprojekt endast komma i fråga för små och medelstora företag enligt riktlinjerna för statligt stöd till små och medelstora företag ([3]).

— Med beaktande av de immateriella investeringarnas rörlighet på den gemensamma marknaden och särskilt mellan olika driftställen, som tillhör samma ekonomiska enhet, synes det svårt att effektivt kontrollera missbruk, eftersom sådana investeringar, även om de görs i regionala stödområden, i verkligheten kan gynna företag utanför dessa områden.

Dessutom har kommissionen övervägt följande punkter:

— Inom ramen för utarbetandet av riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål ([4]) och vid sammanträden om denna fråga har flera delegationer understrukit att det är nödvändigt att betrakta även storföretags kostnader för immateriella tillgångar som stödberättigande.

— I grönboken om innovation ([5]) betonas nödvändigheten av att främja innovationer.

— I gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling ([6]) bekräftar kommissionen nödvändigheten av investeringar i immateriella tillgångar, särskilt i stödområden.

Beträffande stöd till kostnader för immateriella tillgångar till storföretag i de nya tyska delstaterna (områden enligt artikel 92.3 a i EG-fördraget) har kommissionen beaktat följande:

— I områden enligt artikel 92.3 a i EG-fördraget kan storföretag enligt bestämmelserna i kommissionens meddelande om metoden för tillämpning av artikel 92.3 a och c på regionalstöd ([7]) under vissa bestämda förutsättningar förutom stöd till anläggningsinvesteringar även få driftstöd som har en större snedvridande effekt än stöden till immateriella tillgångar inom ramen för de högsta nivåerna för regionalstöd.

— I områden enligt artikel 92.3 a i EG-fördraget bedrivs ofta inga lämpliga lokala forsknings- och utvecklingsverksamheter, vilket t.ex. gäller även i de nya tyska delstaterna. Framgången för utvecklingsstrategin för de nya tyska delstaterna är dock till stor del beroende av företagens förmåga att utveckla konkurrenskraftiga produkter och processer. Därför kunde det utan vidare vara motiverat att med hänsyn till dessa företags likviditetsproblem beakta kostnaderna för förvärv av immateriella tillgångar.

Samtidigt som Tyskland underrättades om att förfarandet inletts uppmanades Tyskland att inkomma med synpunkter på beslutet. Genom offentliggörande av detta tillkännagivande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ([8]) gavs de andra medlemsstaterna och berörda parter tillfälle att yttra sig.

II

I en skrivelse av den 20 september 1996 kommenterade Tyskland det nämnda beslutet i sammanfattning på följande sätt:

Tyskland påminner om att det i grönboken om innovation understryks att det är nödvändigt att stödja innovationer, inklusive immateriella investeringar, och likaså betonas i gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling att det är nödvändigt att stödja immateriella investeringar.

Beträffande den risk för att stöden missbrukas genom de immateriella tillgångarnas rörlighet som kommissionen åberopar, anser Tyskland att de materiella villkoren för beviljande av stöd till förmån för immateriella tillgångar effektivt kan motverka missbruk. Tyskland hänvisar i detta sammanhang till att stöd till anskaffningskostnaderna för immateriella tillgångar endast kan komma i fråga om investeraren inte förvärvat de immateriella tillgångarna av ett närstående företag eller av ett företag som på annat sätt har ekonomiska, juridiska eller personliga band till det stödmottagande företaget. Detta villkor säkerställer att exempelvis ett moderföretag som är beläget utanför stödområdet inte indirekt kan komma i åtnjutande av stödet till anskaffningskostnaderna för immateriella tillgångar genom att till sig självt överföra det bidrag som erhållits för de immateriella tillgångarna. Enligt Tyskland omintetgörs på detta sätt genom stödprogrammet möjligheten till vinstöverföring inom ramen för

([2]) EGT C 111, 4.11.1971, s 1.
([3]) EGT C 213, 23.7.1996, s. 4.
([4]) EGT C 74, 10.3.1998, s. 9.
([5]) KOM(95) 688 slutlig.
([6]) EGT C 45, 17.2.1996, s. 5.
([7]) EGT C 212, 12.8.1988, s. 2.
([8]) EGT C 35, 4.2.1997, s. 6.

ett avtal om kontroll eller vinstöverföring. Dessutom gäller detta även företag som är förbundna genom rent personliga band. Av detta drar Tyskland slutsatsen att stöd för anskaffande av immateriella tillgångar kan komma i fråga endast då det inte finns några formella eller andra band mellan det företag i ett stödområde som ansöker om stöd och andra företag inom eller utanför stödområdet.

Beträffande den gemensamma metoden för bedömning av stöd som avses i resolutionen av den 20 oktober 1971 ([9]) konstaterar Tyskland följande: Typberäkningsunderlaget skall återspegla den för förhållandena i envar medlemsstat typiska sammansättningen av investeringarna. Då dessa bestämmelser går 25 år tillbaka i tiden måste den anpassas till de immateriella tillgångarnas växande betydelse och sådana bör i sin helhet tas med i beräkningsunderlaget även för storföretag.

Slutligen ger Tyskland även aktuella uppgifter om den växande betydelsen av immateriella tillgångar vid stöd till investeringar. Enligt dessa uppgifter skulle investeringar i immateriella tillgångar ha en större effekt på skapandet av arbetsplatser än ”traditionella” investeringar. Vidare skulle avskaffandet av förbudet mot stöd till storföretag även leda till att investeringsprojekt med ett särskilt stort inslag av innovationer skulle kunna stödjas.

III

De andra medlemsstaterna och berörda parter har inte yttrat sig inom ramen för förfarandet.

Dock har flera medlemsstater i samband med utarbetandet av de nya riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål inkommit med synpunkter på frågan om stödberättigande för storföretags anskaffningskostnader för immateriella tillgångar. Under sammanträden den 15 maj 1996 och 23 maj 1997 tog nämligen flera delegationer i närvaro av den tyska delegationen ställning till frågan om stöd till förvärv av immateriella tillgångar.

Faktiskt har majoriteten av delegationerna från medlemsstaterna (åtminstone delvis) förespråkat att immateriella tillgångar bör vara stödberättigande. Däremot uppmärksammade en delegation vid sammanträdet den 23 maj 1997 problemet med de immateriella tillgångarnas rörlighet och den risk för missbruk detta medför. En annan delegation ansåg att begränsningen av stödet till 25 % av hela investeringen enligt typberäkningsunderlaget var för restriktiv.

Slutligen tog Tyskland i sina skriftliga kommentarer av den 16 juni 1997 till förslaget till riktlinjer för statligt stöd med regional målsättning inte ställning till innehållet i frågan om stödberättigande för immateriella tillgångar, utan hänvisade till det föreliggande stödförfarandet.

I detta sammanhang bör noteras att riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål har godkänts ([10]). I dem anges att de stödberättigande kostnaderna kan omfata vissa bestämda kategorier av investeringar i immateriella tillgångar (tekniköverföring i form av förvärv av patent, tillverkningslicenser eller patenterad teknisk know-how och för storföretag teknisk know-how samt icke-patenterad teknisk know-how) förutsatt att de inte överstiger 25 % av typberäkningsunderlaget. Dessutom måste de immateriella tillgångarna användas uteslutande på det driftställe som beviljats regionalstöd, betraktas som avskrivningsbara tillgångar, vara förvärvade av tredje man på marknadsmässiga villkor, tas upp som tillgångar i balansräkningen och under minst fem år förbli på det driftställe som beviljats regionalstöd. I detta sammanhang har kommissionen i överensstämmelse med punkt 6.1 i riktlinjerna och som ändamålsenliga åtgärder enligt artikel 93.1 i EG-fördraget föreslagit att alla medlemsstater skall ändra samtliga stödprogram med regional målsättning som är i kraft den 1 januari 2000 så att de från och med den 1 januari 2000 är förenliga med dessa riktlinjer.

IV

De investeringsbidrag och borgensförbindelser som beviljats inom ramen för uppgiften av gemensamt intresse ”Förbättrade regionala ekonomiska strukturer” till förmån även för anskaffning av immateriella tillgångar utgör statliga stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget. De beviljas av statliga medel till förmån för bestämda företag eller näringsverksamheter och är ägnade att påverka handeln mellan medlemsstaterna och därmed snedvrida konkurrensen.

I överensstämmelse med den gemensamma metod för bedömning av stöd som anges i resolutionen av den 20 oktober 1971 lägger kommissionen till grund för bedömningen av stöd med regional målsättning fram ett typberäkningsunderlag som består av en för varje medlemsstat vägd nyckel av investeringskostnader för mark, byggnader och inventarier. Enligt punkt 5 d i bilagan till nämnda resolution består denna nyckel i Tysklands fall av 65 % för inventarier, 30 % för byggnader och 5 % för

([9]) Se fotnot 2.

([10]) Se fotnot 4.

mark. Om stöd betalas ut för ytterligare utgifter (i det föreliggande fallet för immateriella tillgångar) skall enligt den gemensamma metoden från år 1971 beräkningsunderlaget för det ifrågavarande stödprogrammet korrigeras i förhållande till typberäkningsunderlaget.

Beräkningsunderlaget för de stödberättigande kostnaderna i det av kommissionen redan godkända 24:e ramprogrammet omfattar förutom inventarier och byggnader (men inte mark) anskaffningskostnader för immateriella tillgångar, förutsatt att dessa inte uppgår till mer än 25 % av kostnaderna för hela investeringen. Stöd som beviljats enligt det 24:e ramprogrammet grundar sig således på ett annat beräkningsunderlag än typberäkningsunderlaget. Det planeras ingen korrigering av beräkningsunderlaget för de stödberättigande kostnaderna inom ramen för den gemensamma uppgiften. Följaktligen kan de tillåtna stödvolymerna redan enligt det 24:e ramprogrammet vara högre än de som är tillåtna med tillämpning av typberäkningsunderlaget, eftersom beräkningsunderlaget kan överstiga 25 % och denna ökning endast delvis uppvägs genom att mark utesluts från beräkningsunderlaget för stödprogrammet.

Detta beslut gäller inte det 24:e ramprogrammets förenlighet med den gemensamma marknaden. Med hänsyn till det faktum att kommissionen godkänt de nya riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål och föreslagit lämpliga åtgärder för att genomföra dem, och eftersom vissa immateriella tillgångar är stödberättigande enligt dessa riktlinjer, förutsatt att de för storföretag inte överstiger 25 % av typberäkningsunderlaget, är det på nuvarande stadium inte ändamålsenligt att föreslå lämpliga åtgärder enligt artikel 93.1 för att för framtiden anpassa det 24:e ramprogrammet till reglerna på området för statligt stöd.

I det stödprojekt som anges i det 25:e ramprogrammet och som här skall undersökas avser man att avskaffa förbudet mot stöd till anskaffningskostnader för immateriella tillgångar för storföretag. Då uppkommer frågan om det kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden att i obegränsad omfattning och beroende på vissa förutsättningar ta med anskaffningskostnaderna för immateriella tillgångar, som uppförts som tillgångar i balansräkningen, i beräkningsunderlaget för regionalstöd till förmån för storföretag i de nationella stödområdena enligt artikel 92.3 a och c i EG-fördraget.

Undantagsbestämmelserna i artikel 92.2 i EG-fördraget är inte tillämpliga, eftersom det varken rör sig om stöd av social karaktär (92.2 a), stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser (92.2 b) eller om stöd för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning (92.2 c).

Lika litet kan undantagsbestämmelserna i artikel 92.3 b och d tillämpas, eftersom stödprojektet inte är avsett att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi och inte heller för att främja kultur och bevara kulturarvet.

Slutligen kan inte heller undantagsbestämmelsen i artikel 92.3 c, till den del den har som mål att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter, tillämpas. Som redan har förklarats gäller det nu aktuella förfarandet endast frågan om stödberättigande för anskaffningskostnaderna för immateriella tillgångar till förmån för storföretag, eftersom det i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag under bestämda förutsättningar redan medges att anskaffningskostnader för immateriella tillgångar medtas i beräkningsunderlaget för stöd till små och medelstora företag. Dessutom anges i det stödprojekt som här undersöks inga stöd för anskaffning av immateriella tillgångar inom ramen för genomförande av forsknings- eller utvecklingsprojekt. Av detta skäl kan i det föreliggande fallet inte heller det stödberättigande för immateriella tillgångar som anges i gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling tillämpas.

Däremot bör det undersökas om stödprojektet kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden på grundval av de regionala undantagsbestämmelserna som anges i artikel 92.3 a och c. Eftersom det 25:e ramprogrammet anmäldes innan de nya riktlinjerna för statliga stöd med regional målsättning från år 1997 trädde i kraft, skall förenligheten med den gemensamma marknaden enligt punkt 6.1 i dessa riktlinjer bedömas på grundval av de vid tiden för anmälan gällande reglerna.

Såsom Tyskland förklarat i sina kommentarer understryks betydelsen av innovationer för att säkerställa gemenskapsföretagens konkurrenskraft i en globaliserad konkurrens i såväl vitboken Tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning [11] (1994) som i grönboken om innovation (1995). För att stärka gemenskapsekonomins innovationsförmåga tillmäts vid sidan av fullbordandet av den inre marknaden, den ekonomiska och monetära unionen samt en fungerande konkurrenspolitik också forskning, vidareutbildning och spridning av forskningsresultaten en särskild betydelse. I detta sammanhang konstateras bland annat att medlemsstaternas investeringar i forskning och teknisk utveckling är mindre än i andra industriländer, som t.ex. Förenta staterna eller Japan. Som exempel anförs även att kostnaderna för en patentansökan är sex gånger högre i gemenskapen än i Förenta staterna. Tyskland hänvisar också uttryckligen till den särskilda betydelsen av innovativa investeringar i den ekonomiskt mindre utvecklade områdena i gemenskapen, där särskilt små och medelstora företag stöter på svårigheter vid finansieringen av innovativa åtgärder.

[11] KOM(93) 700 slutlig.

Beträffande användningen av offentliga medel för att uppnå dessa mål, påpekas i vitboken att investeringar i utbildning, forskning, främjande av innovationer och rent allmänt de immateriella elementen i värdeskapandet måste behandlas minst lika gynnsamt som traditonella investeringar. Man måste underlätta skapandet av nya produktgenerationer för vilka de tekniker och teknologier som finns tillgängliga på världsmarknaden utnyttjas optimalt och på ett innovativt sätt kopplas till tillverkningsprocessen, produkterna och företagsorganisationen. En nödvändig förutsättning för detta är ökade forskningsinsatser från våra företags sida och ett selektivt förfarande i de offentliga stödprogrammen [12].

Beträffande bestämmelserna om statligt stöd läggs i grönboken om innovation tyngdpunkten på omarbetningen av gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling.

Slutligen framgår det av en aktuell publikation [13] att kostnaderna på området för immateriella investeringar enligt en mycket bred definition, som inbegriper kostnader för forskning och utveckling, teknikförvärv, PR, utbildning och mjukvara, ökat såväl på makroekonomisk nivå som på företagens mikroekonomiska nivå.

Mot bakgrund av de ovanstående redogörelserna bör det noteras att eventuellt stödberättigande för anskaffningskostnader för immateriella tillgångar som uppförts som tillgångar i balansräkningen endast är en tänkbar åtgärd för att understödja innovativ företagsverksamhet. Förutom denna kan särskilt nämnas lagstiftnings- och förvaltningsåtgärder för att skapa en gynnsam miljö för innovationer, åtgärder för att främja utbildning, forskning och utveckling samt investeringar i icke avskrivningsbara immateriella tillgångar.

I detta sammanhang bör det nämnas att kommissionen på området för statliga stöd redan vidtagit följande åtgärder för att understödja företagens innovationsförmåga:

— I gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling från 1996 anges som stödberättigande – också för storföretag och utanför de nationella stödområdena – forsknings- och utvecklingsprojekt i utvidgad utsträckning upp till de gränser som bestäms av WTO:s subventionskod, och listan över stödberättigande forsknings- och utvecklingskostnader omfattar även ”forskning som köps in, tekniskt kunnande, patent m.m.”.

— Beträffande små och medelstora företag anges i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag från 1996 att för det första immateriella investeringar inom och utom nationella stödområden och för det andra utgifter för konsultation, utbildning och spridning av kunskaper är stödberättigande.

— I riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål från 1997 anges att de stödberättigande kostnaderna på vissa villkor kan omfatta vissa kategorier av immateriella investeringar, förutsatt att dessa för storföretag inte överstiger 25 % av typberäkningsunderlaget.

— I förslaget till gemenskapsramar för statligt stöd till utbildning, som senast presenterades för medlemsstaterna vid sammanträdet den 10 mars 1998, ges utvidgade möjligheter att bevilja stöd till utbildningsåtgärder, även för storföretag.

Följaktligen har kommissionen redan vidtagit betydande åtgärder på området för statligt stöd för att uppnå sitt eget mål att främja storföretagens innovationsförmåga. Särskilt har kommissionen, som Tyskland påpekat i sina kommentarer, genom att godkänna de nya riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål anpassat beräkningsunderlaget för stödberättigande kostnader för regionalstöd till den växande betydelsen av andelen immateriella investeringar av företagens investeringar.

Ett obegränsat stödberättigande för anskaffningskostnaderna för immateriella tillgångar inom ramen för regionalstöd, utöver bestämmelserna i de nämnda riktlinjerna, kan av följande skäl inte anses förenliga med den gemensamma marknaden på grundval av undantagsbestämmelserna i artikel 92.3 a och c:

För det första skulle ett obegränsat stödberättigande för anskaffningskostnaderna för immateriella tillgångar inom ramen för regionalstöd leda till en betydande utvidgning av typberäkningsunderlaget för beviljande av investeringsstöd. Detta skulle innebära en avsevärd ökning av den tillåtna stödvolymen på grundval av samma stödnivå. Följden skulle bli ökad risk för snedvridningar av konkurrensen på grund av statliga stöd.

För det andra skulle denna utvidgning av beräkningsunderlaget göra det svårare att jämföra stöden i olika

[12] Punkt 2.3 b.

[13] *Intangible Investments, Impact on Competition and Scale Effects, The Single Market Review, Subseries V: Volume 2,* Europeiska kommissionen 1998.

medlemsstater och på så sätt leda till minskad öppenhet på området för statliga stöd, eftersom begreppet immateriella tillgångar, som det gynnade företaget kan uppföra som tillgångar i balansräkningen, definieras olika i olika medlemsstater och olika rättsliga bestämmelser gäller för redovisningen av dessa ([14]).

Dessutom skulle en sådan utvidgning av beräkningsunderlaget till att omfatta även storföretag ha till följd att den relevanta fördel som i gemenskapsrätten beviljas små och medelstora företag genom gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag avskaffades. Dessa riktlinjer har till syfte att uppväga de handikapp som bland annat begränsar dessa företags tillgång till de finansiella resurser som behövs för att förvärva ny teknik. Detta gäller inte för storföretag som i regel har lättare än små och medelstora företag att utveckla egna immateriella tillgångar genom att genomföra egna forskningsprogram.

Vad gäller risken för missbruk av stöden på grund av de immateriella tillgångarnas rörlighet, kan följande konstateras beträffande de argument som Tyskland framfört i denna fråga. Den rättsliga förutsättning som Tyskland nämner, enligt vilken investeraren inte får förvärva den immateriella investeringsprodukten av ett närstående företag, är inte ägnad att utesluta att den fördel som uppkommer genom stödet för genomförande av ett investeringsprojekt i ett stödområde överförs till andra områden, särskilt också sådana som inte kan komma i fråga för regionalstöd. Genom den av Tyskland nämnda bestämmelsen kan denna överföring av den ekonomiska fördelen av stödet visserligen förhindras i fråga om ett förvärv av den immateriella investeringsprodukten hos ett närstående företag och överlåtande av de därmed förbundna rättigheterna till detta företag.

Däremot kan genom denna bestämmelse inte uteslutas att den ekonomiska fördelen av stödet överförs till ett icke-stödområde då det är fråga om att en immateriell tillgång förvärvas från ett tredje företag som inte är förbundet med det gynnade företaget och överlåtelsen till ett (närstående) företag i ett icke-stödområde av de rättigheter som är knutna till den immateriella tillgången sker till ett lägre pris än vad som skulle ha varit fallet utan det statliga stödet.

I detta sammanhang gör fastställandet av en högsta nivå för stödberättigande för immateriella tillgångar i förhållande till totalkostnaderna för de materiella investeringarna det möjligt att koppla de immateriella investeringarna till de materiella investeringarna. På så sätt kan man bättre säkerställa sambandet med det understödda värdeskapandet i stödområdet. Särskilt kan man genom denna högsta nivå utesluta att ett företag inrättar ett driftställe i ett stödområde med det enda målet att förvärva immateriella tillgångar för att sedan låta dem komma andra driftställen till godo, inbegripet sådana som ligger utanför stödområdet.

Villkoret för beviljande av ett stöd inom ramen för den gemensamma uppgiften, enligt vilket tillgångar (materiella och immateriella) måste förbli minst tre år efter genomförandet av investeringsprojektet på det driftställe som gynnats av stödet, förutsatt att de inte ersätts av likvärdiga eller högvärdigare tillgångar, kan inte ensamt utesluta riskerna för missbruk. Genom denna bestämmelse – i den mån det överhuvudtaget kan kontrolleras att den följs – kan man visserligen se till att tillgången under denna tidsperiod används på det driftställe som beviljats regionalstöd. Den utsluter dock inte att de rättigheter som är knutna till den immateriella tillgången även används på andra driftställen, inbegripet sådana som är belägna utanför stödområdena.

För att så långt som möjligt minska risken för missbruk av stöd för regionala ändamål som beviljats storföretag och samtidigt tillåta att vissa anskaffningskostnader för immateriella tillgångar medtas i beräkningsunderlaget för de stödberättigande kostnaderna tycks det, för att kunna tillämpa de regionala undantagsbestämmelser som anges i artikel 92.3 a och c i EG-fördraget, vara nödvändigt att koppla stöd till förmån för immateriella investeringar till investeringar i materiella tillgångar som uppförs i balansräkningen, exempelvis inventarier och byggnader.

Beträffande det faktum att dessa kostnader för små och medelstora företag redan är stödberättigande utan begränsningar, bör det beaktas att dessa företag på grund av de för dem typiska handikappen oftare än storföretag måste köpa in immateriella tillgångar i stället för att utveckla ny teknik genom egna forsknings- och utvecklingsinsatser. Då gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag godkändes, utgick kommissionen från att fördelarna med det mål som eftersträvades genom att främja små och medelstora företags innovationsverkamhet väger tyngre än nackdelarna på grund av risken för missbruk. I vilket fall som helst kan det konstateras att risken för snedvridning av konkurrensen genom ett eventuellt missbruk av stöden är begränsad på grund av de små och medelstora företagens ringa storlek.

Avslutningsvis skall undersökas om det kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden att, på grund av den bristande innovationsförmågan hos företagen i särskilt eftersatta regioner som de nya tyska delstaterna, i obegränsad utsträckning ta med anskaffningskostnaderna för immateriella tillgångar i beräkningsunderlaget för stöd i stödområden enligt artikel 92.3 a.

([14]) Se fotnot 13.

Man måste dock beträffande detta konstatera att kommissionen planerar prioriterat stöd för dessa områden. Kommissionen kan beträffande beräkningsunderlaget för initiala investeringar tillåta högre stödnivåer och under vissa förutsättningar även driftstöd utöver de initiala investeringarna. Dessutom kan statliga stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt med högre stödnivåer beviljas. Följaktligen synes det inte ändamålsenligt att ange ytterligare ett beräkningsunderlag för de stödberättigande kostnaderna utöver det som gäller för stödärenden utanför stödområden enligt artikel 92.3 a. Argumenten rörande utvidgningen av beräkningsunderlaget och de risker för snedvridning av konkurrensen som följer av detta, den bristande jämförbarheten mellan olika definitioner av de immateriella tillgångar som kan tas upp i det gynnade företagets balansräkning, utjämningen av små och medelstora företags handikapp i förhållande till storföretag samt risken för missbruk av regionalstöd till immateriella investeringar kan inte lämnas utan beaktande för de stöd som beviljas i dessa regioner.

Av dessa skäl anser kommissionen att avsikten att låta den bestämmelse i 25:e ramprogrammet för uppgiften av gemensamt intresse ”Förbättrade regionala ekonomiska strukturer” (25:e ramprogrammet), enligt vilken stöd till investeringar i immateriella tillgångar inte får ges till storföretag, utgå inte är förenlig med den gemensamma marknaden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Tysklands avsikt att låta den bestämmelse i 25:e ramprogrammet för uppgiften av gemensamt intresse ”Förbättrade regionala ekonomiska strukturer” (25:e ramprogrammet), enligt vilken stöd för anskaffning av immateriella tillgångar inte får ges till företag som inte uppfyller kriterierna i definitionen av små och medelstora företag, utgå är inte förenlig med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

Tyskland får inte tillämpa det 25:e ramprogrammet i den avsedda lydelsen.

Artikel 3

Tyskland skall inom två månader efter delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om de åtgärder som vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 6 maj 1998.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen